

T.C.
AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ
BASIN BÜLTENİ

BACALARINIZI TEMİZLETİN
HEM HAYATINIZI KORUYUN HEM KAZANÇLI ÇIKIN

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile Afyonkarahisar Belediye Başkanlığı'nın görevlerinden bir tanesi de kentimizin özellikle merkez ilçenin hava kalitesini artırmaktır. Bu amaçla hava alıcı ortamına verilen kirleticileri azaltmak ve yanma sistemlerini – yakıtları kontrol altına almak ve gerektiğinde kısıtlamalar getirmek gibi konularda çalışmalar iki kurum tarafından ortaklaşa yürütülmektedir.

Benzeri şekilde 2014-2015 kış aylarında Valiliğimiz desteğiyle başlanan “Havamızı Koruyoruz Kaliteli Yaşıyoruz” isimli proje ile gelmekte olan 2015-2016 kış aylarına dönük yoğun ve kapsamlı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışma dahilinde alınan en önemli kararlardan birisi de Afyonkarahisar Belediyesi görev alanında yer alan, altyapısı tamamlanmış merkez mahallelerimizde; kömür ve fueloil benzeri kirletici vasfı yüksek yakıtlar yerine AFJET tarafından dağıtımı yapılan jeotermal enerji ve doğalgaz – elektrik benzeri alternatif ve kirletici vasfı düşük yakıtların kullanımının zorunlu tutulmasıdır. 26/02/2015 tarih ve 257 sayılı Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile kabul ve ilan edilen karar ile içine girmekte olduğumuz kış aylarında halkımızın yaşam kalitesinde, hastalanma oranlarında, özellikle yaşlı ve çocuklarımız açısından belirgin iyileşme beklenmektedir.

Gelinen noktada ilimize getirilen uygunsuz yakıtlarla ilgili yol, satılan ve kullanılan uygunsuz yakıtlarla ilgili satıcı ve son kullanıcı denetimleri büyük önem arz etmektedir. gerek sanayide gerek evlerde kullanılan yakıtların kontrollerinin yanında sanayi tesisleri ile evsel ısınma sistemlerin de yanma sistemi kontrolleri yapılarak hava kalitesinde artış sağlanması çalışmalarına devam edilecektir.

Yapılan çalışmalarla ilgili olarak vatandaşlarımızın kişisel katkılarıyla çözülebilecek bir konu da alternatif yakıt alt yapısı bulunmayan/ izin verilen mahallelerde evlerdeki soba ve kazan bacalarının temizliğidir. Mutfak aspiratörü ve bacalarda biriken is ve kurumlar zaman zaman tutuşabilir ve potansiyel yangın tehlikesi oluştururlar. Oluşan bu kurumların tutuşmasına baca yangınları denir ve baca yangınları kolayca çatı yangınlarına, çatı yangınları da bina yangınlarına dönüşür.

İlimiz Mahalli Çevre Kurulu kararlarında da belirtildiği üzere konut ve işyerlerinin “Kış sezonu başlamadan önce kalorifer kazan kontrollerini ve bakımlarını ve Bacalarının temizliğini yaptırmaları” gerekmektedir.

Normal Bacalar yılda iki kez , lokanta vb bacaları ise daha sık olarak İtfaiye müdürlüğüne veya yetkili ve ehliyetli firmalara temizlettirilmelidir. Sıva çatlağı olan ve hasar görmüş bacalar tamir ettirilmeli, tıkalı bacalar ise mutlaka açtırılmalıdır.

Temizlenmiş bacası olan sobada yanma iyileşir, eksik yanma, oda içini gaz sızması ve baca gazı koku problemi önlenir.

Özellikle kış aylarında basın organlarımızda Karbon Monoksit zehirlenmesinden (sobalar yüzünden) hayatlarını kaybeden insanların haberleri sürekli yer almaktadır. Her yıl muntazaman temizlenmeyen bacalar iyi çekmez, uzun süre temizlenmemiş bacalar ise kurum (is) birikmesi dolayısıyla tıkanır. Tıkanan bacalar içerisinde bol miktarda karbon monoksit gazı bulunan dumanı, geriye evin içine verir. Bu gazı belirli bir süre solunum yoluyla ciğerlerine alan canlılar hayatlarını kaybederler. Bacanın geri tepmesinin doğa olayları dışında iki ana sebebi vardır:

- a. Nizami ve standartlara uygun inşa edilmemiş ve
- b. Temizlenmemiş bacalar.

Bunu önlemek için, 19/12/2007 tarihinde yayımlanan “**Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik**”in **58.Maddesi** şöyle der:

“*Baca tesisatı ilgili Türk Standartlarına uygun olması şarttır...
...yılda en az iki defa yetkili kişilere temizlettirilmesi gerekir...*”

... Odun ve kömür gibi katı yakıtlar ile yüksek oranda is bırakan sıvı yakıtlar kullanıldığı takdirde, borular ayda bir, bacalar ise iki ayda bir temizlenir.

Baca temizliği, mahallin itfaiye teşkilatı tarafından yapılır. Ancak, bu konuda, itfaiye teşkilatından aldığı izinle ve belediye encümeninin belirlediği fiyat tarifesi üzerinden, faaliyet gösteren özel firmalar varsa, temizlik onlara da yaptırılabilir...

...Doğalgaz kullanılan kombi ve şofbenlerin bacaları ile cihazları bacaya bağlayan boruların paslanmaz çelik ve birleşme noktalarındaki kelepçelerin sızdırmaz olması gerekir. Bacaların yapımı, yıllık bakımı ve temizliği gaz dağıtım şirketlerinin belirleyeceği uzman ve eğitilmiş kişiler tarafından yaptırılır”

Sayın vatandaşlarımız Bacasız kalmamak için kış gelmeden bacanızı temizletiniz.

Bacalar yeterli oranda yalıtımlı olmalıdır. Yalıtılmamış bacalar hızlı şekilde soğur. Soğuyan bacalarda sıcak gaz içindeki nem yoğunlaşarak bacalarda daha hızlı tıkanmalara ve duvarlarda lekelenmelere neden olur. Sobada baca çekişi ve yanma verimliliği düşer.

Baca yangınları ve zehirlenmelerin kirli bacalardan kaynaklandığı, çatı yangınlarının tamamına yakın bölümünün kirli bacanın tutuşması sonucu oluştuğunu unutmayınız. Bacanın kirli olması sonucu, sobadan çıkan dumanı ve gazı havaya iletemediğinden zehirlenmelere yol açar, yakıt tüketimini arttırır. Baca temizliği can güvenliğini sağladığı gibi , yakıttan da tasarruf sağlayarak aile bütçesine katkıda bulunur.

Soba Kullanırken Dikkat !

- Soba kurulmadan önce mutlaka baca temizlenmeli.
- Sobanın kurulacağı zemin sıcağa dayanıklı değilse soba tablası kullanılmalı.
- Fazla dirsek ve boru kullanılmamalı.
- Boru bacayı daraltmamalı.
- Soba boru ve dirsekleri hava sızdırmamalı.
- Boru çapı en az 100mm. olmalı.
- Soba tepmesine ve zehirli gazların oda içine gitmesini önlemek için rüzgar yönüne göre yön değiştiren baca kapağı kullanılmalı.
- Soba boru ve dirsekleri belli periyotlarla temizlenmeli.
- Rüzgarlı ve lodoslu havalarda kömür ve gaz sobası yakılmamalı veya çok dikkatli olunmalı ve fazla besleme yapılmamalı. Lodoslu havalarda yakılan sobanın söndüğü, sobadan çıkan zehirli gazın odaya yayılıp zehirlenmelere sebep olduğu unutulmamalıdır.

Sobada Yakılması Yasak Maddeler ve Soba Zehirlenmesi

- Sobada lastik, plastik, boya, petro kok, araba lastiği, asfalt ve tıbbi atık gibi çöpler yakılmamalıdır. Yanmakta olan sobaya kesinlikle çöp atılmamalıdır. Bu tür atıklar sobada yakıldığı zaman çok zararlı ve zehirli kirletici gazlar oluşur.
- Aşırı nemli kömür veya odun kullanılmadan önce kurutulmalıdır. Ağaçlar kesildikten en az 6 ay sonra ısınmada yakıt olarak kullanılmamalıdır. Benzer şekilde yüksek nemli kömürlerinde kullanılmasından kaçınılmalıdır. Nemli odun ve kömür ısınma amaçlı kullanıldığı zaman yakıt içindeki nemi buharlaştırmak gerekli enerji, atık enerjidir. Atık enerji ısınma yerine yakıttaki nemin buharlaşması için kullanılır. Bu da ısınma için fazla enerjinin tükenmesine neden olur.

Baca Temizliğini İhmal Etmeyin... Bacanızı temizletmeniz, kışı güvenle geçirmenizi sağlar.

SOBA VE BACALARLA İLGİLİ UYULMASI GEREKENLER

- BACALARIN KURUM BAĞLAMASI BACA ÇAPININ KÜÇÜLMESİNE VE SOBA YANMA VERİMLİLİĞİNİN DÜŞMESİNE NEDEN OLUR. **SOBA KURMADAN ÖNCE BORULAR VE BACALAR MUTLAKA TEMİZLENMELİ.**
- BACA YÜKSEKLİĞİNİN YETERLİ OLMASI, BACA ÇEKİŞİNİ İYİLEŞTİRECEĞİNDEN **ETKİLİ BACA YÜKSEKLİĞİ TEK KATLI BİNALARDA VE ÇOK KATLI BİNALARIN EN ÜST KATINDA EN AZ 3,5 M. VE EN FAZLA 5 M. OLMALI.**

- **BACANIN ÇATIDAN İTİBAREN YÜKSEKLİĞİ EN AZ 1 M. OLMALI.**
- **ÇEVRESİNDEKİ ENGELLERDEN ETKİLENMEMESİ İÇİN BACALARIN ÇATININ EN TEPE NOKTASINDAN İTİBAREN YÜKSEKLİĞİ EN AZ 50 - 80 CM. OLMALI.**
- **BACA ÇEVRESİNDE TÜRBÜLANS OLUŞMAMASI İÇİN BACA HERHANGİ BİR ENGELDEN (YÜKSEK BİNA, AĞAÇ GİBİ) EN AZ 6 M. UZAKTA OLMALI.**
- **DUMAN GAZLARININ AKIŞ HIZIN HER NOKTADA AYNI OLMASI İÇİN BACALARIN KESİT ALANI HER NOKTADA AYNI OLMALI. BACA ÇAPININ EN AZ 13 CM. OLMASI TAVSİYE EDİLİR.**
- **DUMAN GAZININ SOĞUYARAK AĞIRLAŞMASI VE BACA ÇEKİŞİNİN KÖTÜLEŞMESİNİ ÖNLEMELİK İÇİN BACANIN GEÇTİĞİ DUVARIN ET KALINLIĞI EN AZ 10 CM. OLMALI.**
- **BACA GAZININ SOĞUYARAK SIZMASINI ÖNLEMELİK İÇİN BACA ÜZERİNDE YARIK VE ÇATLAK OLMAMALI. BACA İÇ YÜZEYİ PÜRÜZSÜZ OLMALI.**
- **BACA GAZININ SOĞUYARAK AĞIRLAŞMASINI VE BACA TEPMESİNİ ÖNLEMELİK İÇİN SOBA BORUSU PENCERE VEYA DUVAR DELİNEREK UZATILMAMALI. UZATILMIŞSA HAVA İLE TEMASTA OLAN KISIMLARI MUTLAKA YALITILMALI.**
- **RÜZGARLI HAVALARDA BACA TEPMESİNİ VE YAĞMUR SUYUNUN BACA İÇİNİ İSLATMASINI ÖNLEMELİK İÇİN, BACADA BACA BAŞLIĞI OLMALI.**
- **ODANIN HIZLA SOĞUMASINI VE BACA ÇEKİŞİNİN KÖTÜLEŞMESİNİ ÖNLEMELİK İÇİN SOBANIN KURULU OLDUĞU ODADAKİ PENCERE VE KAPININ KIRIK CAMLARI TAMİR EDİLMELİ.**
- **DUMAN GAZININ SOĞUYARAK ODA İÇİNE SIZMASINI ÖNLEMELİK VE ISININ SICAK HAVAYI DIŞARI ATMAMAK İÇİN KAPI VE PENCERE ÇERÇEVESİ İLE DUVAR ARASINDA YARIK, ÇATLAK, BOŞLUK OLMAMALI, VARSA DIŞARIDAN SIZDIRMAZ OLMASI SAĞLANMALI.**
- **ISININ SICAK HAVAYI DIŞARIYA ATMAMAK İÇİN ÇERÇEVE /KANAT ARASI HAVA SIZDIRMAZ OLARAK YAPILMALI.**
- **GECELERİ SOBANIN KISIK YAKILMASINDAN VE CAM KENARLARINDAKİ HAVA KAÇAKLARINDAN DOLAYI ODA HIZLA SOĞUR, KAÇAKLAR TAMİR EDİLMELİ.**
- **DUVARLARDA YARIK, ÇATLAK VARSA KIŞ GELMEDEN ÖNCE MUTLAKA DIŞARIDAN TAMİR EDİLMELİ.**
- **BETON BLOKLAR SICAKLIK DEĞİŞİMİNDEN ETKİLENDİĞİNDEN, BETON OLAN DAİRENİN ÇATISI HAVA İLE DOĞRUDAN TEMAS HALİNDE İSE MUTLAKA YALITILMALIDIR.**

YUKARIDAKİ ESASLARA UYMAYAN YERLERDE KİŞİN HER AN YANGIN ÇIKABİLİR VE ZEHİRLENME HADİSELERİ YAŞANABİLİR. LÜTFEN YUKARDA Kİ ESASLARA UYALIM!

ÇEVRE VE ŞEHİCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ/
AFYONKARAHİSAR BELEDİYE BAŞKANLIĞI